

השבת קוראים בפרשת כי תבוא את הברכות והקללות, וכך גם בכל שנה בסמוך לראש השנה כדי שתכלה שנה וקללותיה ותחל שנה וברכותיה. בין הברכות מופיע הפסוק (פרק כ"ח פסוק ו) **"ברוך אתה בבאך, וברוך אתה בצאתך"**. המפרשים לדורותיהם האירו שהסדר צריך להיות הפוך: מתחילה יציאה מן הבית ואח"כ כניסה.

במדרש רבה פרשה ז סימן ה כתוב כך: ברוך אתה בבואך בפרקמטיא (מסחר) שלך וברוך אתה בצאתך בפרקמטיא (מסחר) שלך.

השבוע באנו בשערי בתי הספר והתחלנו ללמוד וללמד, בתפילה גדולה לברכה במעשינו שנזכה שהתחלות המאתגרות יעברו בטוב ויישאו פרי.

ה"משנה שכיר" מביא הסברו: "ודוד מפרשה (תהלים קכא) ה' ישמר צאתך ובואך". "מדרך העולם בעת צאתו לפרקמטיא לא יוכל לשמוח עדיין, כי אינו יודע מה ילד יום אם יצליח בדרכו, ורק בעת שובו ובואו לביתו והצליח ועשה פרי אז ישמח לבו. ...ועפי"ז יהיה הכוונה בכתוב הנ"ל, "ברוך אתה בבואך", היינו שתשמח ותצליח על כן תשמח בבואך, אבל לא אז אלא אף זו שגם בצאתך תהיה מבורך. וקשה לכאורה למה יכול לשמוח גם בצאתו כיון דאינו יודע מה יולד לו, ע"ז אמר המדרש וכבר פירשה דוד שה' "ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם", שה' איתו - עימו, א"כ ממילא נכון לבו שרעה לא תאונה אליו, ע"י כך שפיר הוא מבורך גם בצאתו", עפ"י פירושו- ברוך אתה בבואך- כשתשוב הביתה בסיום עבודתך תוכל לשמוח מאחר ואכן הצלחת במעשיך, והפסוק מוסיף חידוש יותר גדול שגם כשתצא מביתך אל מעשיך עוד בטרם תדע שאכן הצלחת במעשיך, כבר אז תהיה מבורך. וזה בזכות שה' איתך ושומרך. **גם אנו נאמר ביציאתנו לדרך זו של חינוך ילדי ישראל אם ה' איתנו ואנו פועלים לשם שמים, גם יציאתנו ותחילת דרכנו מבורכת.**

השנה אנו זקוקים לברכה מיוחדת. נוכל למצוא לה רמז בפירוש המלבי"ם בתשובתו לשאלה מדוע הקדים "ברוך אתה בבואך":

"ויוכלל גם על עת שהלכו ליראות פני ה' בשילה או בירושלים שהבטיח ה' שלא יחמוד איש את ארצו וגם יוכלל על ימי חזקיה שהיו עוזבים בתיהם והולכים לישיבות ללמוד. כשישובו ויבואו לביתם יהיו ברוכים, ולפי שהברכה הזאת היא נחוצה וחביבה לפיכך הקדימה לברכת היציאה, וברוך אתה בצאתך שכשיצא מן הבית לשדה יהיה ברוך, שלא יהיה אחד מב"ב חולה או שאר מקרה רע. שלא יהיה לך צער עת שבתך חוץ לבית. וכן כשעולים לרגל שכל אשר יעזבו בבית יהיה על צד הברכה באין צער". הקדים את הברכה לשיבה הביתה בגלל חשיבותה ונחיצותה, ואח"כ הוסיף שכאשר יצא מן הבית יוכל לצאת בנחת כי שלום בביתו.

תחילת שנת הלימודים השנה מאופיינת בהרבה תלמידים שעדיין נמצאים בביתם. חלקם חולים חלקם בבידוד וחלקם ב"עיר אדומה". גם הלומדים צריכים ברכה מיוחדת שלא ימצאו ביניהם חולים שיחייבו להכניס את חבריהם לבידוד. אנו זקוקים לברכה רבה לכל הבאים בשערי בתי החינוך שלנו הן ליוצאים והן לבאים בשעריהם.

לסיום נוסיף מבט חסידי הקושר את הדברים לראש השנה.

כתב ה"מאור ושמש": "ברוך אתה בבואך - שתמשוך ברכה בבוא השנה ביום ראש השנה על כל השנה. וברוך אתה בצאתך רומז, שיתמשכו חסדים על כל השנה עד צאת השנה".

וב"אמרי אמת" (נצבים שנה תרע) הוסיף הדרכה מעשית: "וכתיב ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך שצאת השנה נותנת ברכה על השנה החדשה, "ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך" היינו שצריכים לעשות הכנה על השנה החדשה ולכן כתוב קודם ברוך אתה בבואך ואח"כ וברוך אתה בצאתך שהברכה בבואך באה ממה שמכינים קודם בצאתך.

בע"ה נזכה להתכונן כראוי ונתברך בשנה טובה מתחילתה עד סופה.

שבת שלום ומבורך

שושנה נגר